

Resmi Gazete 8 Eylül 2002 Pazar Sayı:24870
Resmi Gazete 5 Mart 2004 Cuma Sayı:25393
Resmi Gazete 16 Temmuz 2004 Cuma Sayı:25524
Resmi Gazete 2 Ocak 2005 Pazar Sayı: 25688

Bayındırlık ve İskan Bakanlığından:

Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, bina ve diğer inşaat mühendisliği işleri dahil olmak üzere tüm yapı işlerinde daimi olarak kullanılmak amacıyla üretilen yapı malzemelerinin taşınması gereken temel gerekleri, bu malzemelerin tabii olması gereken uygunluk değerlendirme prosedürleri, piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, yapı işlerine ilişkin EK-I'de belirtilen temel gerekler açısından yapı malzemelerine uygulanacak kuralları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 209 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (f) bendi, 12 nci maddesinin (a) bendi, 30/A maddesi ve hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Yapı: Karada ve suda, kalıcı veya geçici, resmi ve özel, yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve onarımlarını içine alan sabit ve hareketli tesisleri,

Yapı malzemeleri: Bina ve diğer inşaat mühendisliği işlerini içermek üzere tüm yapı işlerinde kalıcı olarak kullanılmak amacıyla üretilen bütün malzemeleri,

Yapı işi: Hem bina hem de diğer inşaat mühendisliği işlerini içermek üzere tüm yapı işlerini,

Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunların ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,

Üretici: Yapı malzemesini üreten, ıslah eden, adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri yapı malzemesinin güvenilirliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Dağıtıcı: Yapı malzemesi tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri yapı malzemesinin güvenilirliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,

Piyasaya arz: Yapı malzemesinin, tedarik veya kullanım amacıyla, bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,

Onaylanmış kuruluş: Deney, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları arasında, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı "Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun", 17/1/2002 tarihli ve 24643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, 13/11/2001 tarihli ve 2001/ 3531 karar sayılı "Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik" ve bu Yönetmelik' de belirtilen esaslar çerçevesinde uygunluk değerlendirme faaliyetinde bulunmak üzere Bakanlık tarafından belirlenerek yetkilendirilen özel veya kamu kuruluşunu,

Uygunluk değerlendirmesi: Yapı malzemesinin, bu Yönetmeliğe veya bu Yönetmelikte atıfta bulunulan teknik şartnamelere uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti,

Piyasa gözetimi ve denetimi: Yapı malzemesinin piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya piyasada iken bu Yönetmeliğe veya bu Yönetmelikte atıfta bulunulan teknik şartnamelere uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının Bakanlık tarafından denetlenmesini veya denetletirilmesini,

Teknik şartname: Standartlar ile Avrupa teknik onayları,

Uyumlaştırılmış standart: Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nin C serisinde yayımlanan 89/106/EEC Direktifi kapsamında uyumlaştırılmış standartlara paralel olarak hazırlanan standart numaraları, bu Yönetmeliğin uygulanmasını teminen Bakanlık tarafından Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Standartlarını,

Muayene: Tetkik yapma, uygunluk belgesi verilmesi doğrultusunda tavsiyede bulunma ve üreticinin fabrika veya başka bir yerde kalite kontrol çalışmalarını, malzeme seçimini ve değerlendirmesini denetleme gibi belirli fonksiyonları belli bir kriter çerçevesinde yerine getirebilme işlerini,

Deney: Verilen bir ürün, proses veya hizmetin belirlenmiş bir prosedüre göre bir veya birden fazla karakteristiğinin tayin edilmesi amacıyla yapılan teknik çalışmayı,

Açıklayıcı dokümanlar: Uyumlaştırılmış standart oluşturmaya, Avrupa Teknik Onayı için ortak esaslar belirlemeye veya diğer teknik şartnamelerin 6 ncı madde kapsamında tanınmasına yönelik olarak 5 inci maddede ortaya konulan temel gerekleri somutlaştıran Komisyonun, Yapı Daimi Komitesine danışarak üye ülkelerin teknik komitelerine hazırlattığı dokümanları,

Yapı Daimi Komitesi: AB üyesi ülkeler tarafından atanan temsilcilerden oluşan, 89/106/EEC direktifinin uygulanmasından ve yürütülmesinden doğan sorunları inceleyen birimi,

Bakanlık: Bayındırlık ve İskan Bakanlığını,

Komisyon: Avrupa Birliği Komisyonunu,

Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,

Malzeme: Yapı malzemelerini,

TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,

CEN: Avrupa Standardizasyon Komitesini,

CENELEC: Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesini,

AB: Avrupa Birliğini,

(Ek: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 1 md.) Avrupa Teknik Onayı (ETA): Tâbi olduğu bir uyumlaştırılmış standart ve/veya ulusal standart bulunmayan veyahut Komisyon tarafından standart hazırlanması öngörülmemen malzemelere ilişkin olarak, Açıklayıcı Dokümanlar çerçevesinde, Avrupa Teknik Onay Organizasyonu (EOTA) oluşturulan ortak esaslara göre, bunlar yok ise Açıklayıcı Dokümanlar dikkate alınarak verilen kullanıma uygunluk belgesini,

(Ek: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 1 md.) Onay Kuruluşu: Belirli yapı malzemeleri kapsamında Avrupa Teknik Onayı vermek üzere Bakanlık tarafından belirlenerek yetkilendirilen kamu kuruluşunu veya özel kuruluşu,

(Ek: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 1 md.) Avrupa Teknik Onay Organizasyonu (EOTA): Avrupa Birliği üyesi ülkelerde Avrupa Teknik Onayı vermek üzere yetkilendirilmiş kuruluşların oluşturdukları teşkilâtı,

(Ek: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 1 md.) Avrupa Teknik Onayı Ortak Esasları (ETAG): Bir malzeme veya malzeme grubuna ilişkin olarak Açıklayıcı Dokümanlar çerçevesinde Yapı Daimi Komitesince belirlenen ortak esasları

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel Gerekler, Teknik Şartnameler, Piyasaya Arz

Temel Gerekler

Madde 5 — Bir malzemenin teknik özelliklerini etkileyebilecek inşaat işlerine uygulanacak temel gerekler EK-1'de belirtilmiştir. İnşaat işinin niteliğine göre, bu gereklerin biri, bir kaç veya hepsi uygulanabilir. İlgili temel gereklerin, ekonomik açıdan makul bir kullanım ömrü boyunca yerine getirilmesi gerekir.

Coğrafi veya iklimsel farklılıklar veya ulusal, bölgesel veya yerel düzeydeki yaşam koşullarındaki farklılıklar nedeniyle, her bir temel gerek, teknik şartnamelerde belirtilen sınıflandırmaların oluşturulmasını gerektirebilir.

Temel gerekleri somutlaştıran "Açıklayıcı Dokümanlar" Bakanlıkça tebliğ olarak yayımlanır.

Teknik Şartnameler ve CE Uygunluk İşareti

Madde 6 — İnşaat işlerinin uygun şekilde tasarlanıp yapılması şartıyla, içerisinde kullanıldıkları inşaat işlerinin 5 inci maddede belirtilen temel gerekleri karşılama imkanı veren malzemelerin CE işareti taşıması halinde, kullanıma uygun olduğu kabul edilir. CE işareti, malzemelerin, üçüncü bölümde yer alan prosedür ile dördüncü bölümde yer alan uygunluk değerlendirme prosedürleri dahil olmak üzere bu Yönetmeliğin bütün hükümlerini karşıladığını gösterir.

Malzemelerin başka hususlar bakımından diğer direktiflere tabi olması durumunda ilgili tüm direktiflerin gerekliliğini yerine getirmesi gerekir.

Ancak bu direktiflerden bir veya birkaçı üreticiye bir geçiş sürecinde uygulanacak düzenlemelerde seçme hakkı veriyorsa CE işareti üretici tarafından uygulanan direktife uygunluğu işaret eder.

CE İşareti:

a) Malzemenin, standart numaraları Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanmış olan uyumlaştırılmış standartlara denk gelen Türk standardına uygun olduğunu;

b) Üçüncü bölümde yer alan prosedür çerçevesinde verilen Avrupa teknik onayına uygun olduğunu veya

c) Uyumlaştırılmış standartların bulunmaması durumunda, beşinci fıkrada belirtilen ulusal düzeydeki standartlara uyduğunu

gösterir.

Uyumlaştırılmış standartların bulunmadığı durumda hazırlanan ulusal düzeydeki standartların 5 inci maddede belirtilen temel gerekleri karşılaması gerekir. Komisyon tarafından Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanan bu ulusal standartlar Bakanlık tarafından da Resmî Gazete'de yayımlanır.

Üreticinin yukarıda dördüncü fıkranın (a), (b), (c) bentlerinde belirtilen teknik şartnameleri uygulamaması veya bir kısmını uygulaması durumunda, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrası ve EK-III'de belirtilen kurallar uygulanır.

CE işareti, malzemelerin birinci, ikinci ve altıncı fıkra hükümlerini sağladığını gösterir. CE işaretinin, duruma göre malzemeye, malzemeye iliştilen bir etikete, malzemenin ambalajına veya malzemeye ait ticari belgelere iliştilmesinden üretici sorumludur. CE işaretinin örneği ve kullanımına ilişkin şartlar EK-III'de verilmektedir.

Piyasaya Arz

Madde 7 — Yapı işlerinde kullanılmak üzere piyasaya arz edilmesi hedeflenen yapı malzemelerinin, kullanım amacına uygun olması zorunludur. Bu nedenle, bu malzemelerin kullanıldıkları, monte edildikleri, uygulandıkları veya tesis edildikleri yapı işlerinin, gerektiği gibi tasarlanması, inşa edilmesi ve 5 inci maddede belirtilen temel gereklerle ilişkin yönetmelik ve şartnamelere tabi olması gerekir.

Piyasaya arz edilecek malzemelerin bu Yönetmelik hükümlerini karşılaması gerekir. Ancak, uyumlaştırılmış standartlarda ve Avrupa teknik onaylarında aksi yönde hükümler bulunmaması halinde, AB'yi kuran anlaşmayla tutarlı olan ulusal mevzuata göre üretilen malzemelerin piyasaya arzına izin verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Avrupa Teknik Onayı

Madde 8 — Avrupa teknik onayı, malzemenin kullanıldığı inşaat işlerine ilişkin temel gereklerin yerine getirilmesini esas alarak, bir malzemenin kullanımının, amaçlanan kullanıma uygun olduğunun teknik açıdan saptanmasıdır.

Avrupa teknik onayı aşağıdaki özellikleri taşıyan malzemelere verilebilir.

a) Avrupa Birliğince uyumlaştırılmış bir standart veya kabul gören bir ulusal standardın bulunmadığı veya uyumlaştırılmış bir standardın oluşturulması doğrultusunda bir faaliyetin bulunmadığı ve Komisyonun standart hazırlamanın mümkün olmadığı veya kısa sürede hazırlanamayacağını belirttiği malzemeler,

b) Avrupa Birliğince uyumlaştırılmış veya kabul gören ulusal standartlardan büyük ölçüde sapma gösteren malzemeler.

Uyumlaştırılmış bir standardın hazırlanmakta olduğu durumlarda da; bir malzeme veya malzeme grubu için Avrupa teknik onayına ilişkin ortak esasların bulunması halinde, 2 nci fıkranın (a) bendinde yer alan hükümler Avrupa teknik onayı verilmesine engel teşkil etmez. Bu uygulamaya, ilgili uyumlaştırılmış standardın yürürlüğe girmesine kadar devam edilir.

c) Bir malzeme veya malzeme grubuna yönelik Avrupa teknik onayı, açıklayıcı dokümanlara başvurularak ve Yapı Daimi Komitesinin görüşü alınarak o malzemeye veya malzeme grubuna ilişkin ortak esaslar çerçevesinde yürütülen inceleme, deney ve bunlar sonucunda yapılacak bir değerlendirmeye dayanılarak verilir. Açıklayıcı dokümanlar, Bakanlık tarafından yayımlanır.

d) Bir malzeme veya malzeme grubu için ortak esasların bulunmadığı veya henüz oluşturulmadığı hallerde EK-II'de anılan teşkilat çatısı altında ortak hareket eden onay kuruluşlarının malzeme hakkında esas aldıkları temel gerekler ile birlikte açıklayıcı dokümanlar dikkate alınarak Avrupa teknik onayı verilir.

Avrupa teknik onayı, 5 yıllık bir süre için verilir. Bu süre, uzatılabilir.

Madde 9 — Bir malzeme veya malzeme grubuna yönelik Avrupa teknik onayı, üretici veya topluluk içindeki yerleşik temsilcisinin isteği üzerine, EK-II'de belirtilen prosedür çerçevesinde, Bakanlık tarafından görevlendirilen onaylanmış kuruluşlarca verilir. Bakanlık, Avrupa teknik onayını vermek üzere görevlendirdiği onaylanmış kuruluşların isim ve adresini, Müsteşarlık aracılığıyla Komisyona bildirir.

Avrupa teknik onayı vermek üzere görevlendirilen onaylanmış kuruluşların, yeni malzemelerin kullanıma uygunluğunun bilimsel ve pratik bilgilere dayanarak tespit edilmesini, üreticilerin çıkarları açısından tarafsız kararlar alınmasını, dengeli bir değerlendirmenin sağlanmasını teminen tüm ilgili tarafların katkılarının alınmasını sağlamaları gerekir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk Teyidi

Madde 10 — Malzemelerin 6 ncı maddede belirtilen teknik şartnamelerin gereklerine uygunluğunun ispatlanmasından üretici sorumludur.

Uygunluğu beyan edilmiş malzemelerin 6 ncı maddede belirtilen teknik şartnamelere uygun olduğu varsayılır. Uygunluk, EK-III çerçevesinde, teknik şartnamelere dayanılarak yürütülen deney veya elde edilen diğer kanıtlara bağlı olarak tespit edilir.

Bir malzemenin uygunluğunun kabul edilmesi şu hususlara bağlıdır:

a) Üreticinin, üretimin ilgili teknik şartnamelere uygun olarak yapılmasını sağlamak üzere fabrika üretim kontrol sistemine sahip olması; veya

b) İlgili teknik şartnamelerde belirtilen belli malzemeler için fabrika üretim kontrol sisteminin yanı sıra, bir onaylanmış kuruluşun, malzeme veya üretim kontrolünün değerlendirilmesinde ve gözetiminde rol alması.

Komisyon tarafından belirlenerek, teknik şartnamelerde ve ilgili yayınlarda yayımlanan, hangi malzeme veya malzeme grubuna üçüncü fıkra çerçevesinde hangi prosedürün uygulanacağı Bakanlıkça tebliğ olarak yayımlanır.

Özel üretimlerde ve seri olmayan üretimlerde, sağlık ve emniyet açısından özel önem arz eden malzemelere yönelik teknik şartnamelerde aksi öngörülmediği durumda, üçüncü olasılık olarak EK-III'ün 2 nci maddesinin (ii) bendi çerçevesinde yapılan uygunluk beyanı yeterli kabul edilir.

Madde 11 — Söz konusu prosedürler EK-III çerçevesinde izlendiğinde:

a) 10 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi durumunda, uygunluk beyanı, üretici tarafından yapılır.

b) 10 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi durumunda, bir üretim kontrol ve gözetim sisteminin veya malzemenin uygun olduğuna ilişkin uygunluk belgesi, onaylanmış bir belgelendirme kuruluşu tarafından verilir.

Üreticinin uygunluk beyanı veya uygunluk belgesi, üreticiye CE işaretini malzemeye, malzemeye iliştilecek etiket üzerine, ambalaja veya ilgili ticari dokümanlara ilişirme hakkını verir. CE işaretinin örneği ve uygunluk teyidi prosedürleri çerçevesindeki kullanımına ilişkin kurallar EK-III'te verilmektedir.

Madde 12 — CE işaretinin, bu Yönetmelik ile 17/1/2002 tarihli ve 24643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15/11/2001 tarihli ve 2001/3530 karar sayılı "CE Uygunluk İşaretinin Ürüne İliştirilmesine ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun olarak kullanılması zorunludur.

BEŞİNCİ BÖLÜM Özel Hükümler

Madde 13 — Belli bir malzemeyle ilgili olarak teknik şartnamenin mevcut olmaması halinde, bir AB üyesi ülkedeki bir onaylanmış kuruluş tarafından, Türkiye'de yürürlükte olan metotlara veya eşdeğer sayılan diğer metotlara uygun olarak yapılan deney ve muayenelerden geçen malzemenin, talep edilmesi halinde, bu Yönetmelik hükümlerini karşıladığı kabul edilir.

İhraç edilecek bir ürün için hedef AB üyesi ülkede yürürlükte bulunan kurallara göre deney ve muayeneleri yürütmek üzere onay vermek istediği kuruluşu, Bakanlık, Müsteşarlık aracılığıyla, söz konusu ülkeye bildirir. Ülkeyle yapılacak bilgi alışverişi Müsteşarlık aracılığıyla sağlanır. Söz konusu bilgi alışverişinin tamamlanmasından sonra, belirlenen kuruluş, Bakanlık tarafından onaylanır. Şüpheye düşülmesi halinde, kanıt göstermek suretiyle, Bakanlık, Müsteşarlık aracılığıyla Komisyonu haberdar eder.

Türkiye'de yürürlükte bulunan standart ve şartnamelere göre deney ve muayene yapmak üzere bir AB üyesi ülke tarafından yetkilendirilen ve Türkiye'ye bildirilen bir kuruluşun, deney ve muayeneleri gerektiği şekilde yapmadığının tespit edilmesi halinde, Bakanlık, durumu Müsteşarlık aracılığıyla söz konusu kuruluşun onaylandığı AB üyesi ülkeye bildirir. Söz konusu üye ülkenin alınan önlemler konusunda makul bir süre zarfında bilgi vermemesi veya alınan önlemlerin yetersiz olduğunun tespit edilmesi durumunda, Bakanlık, söz konusu malzemenin piyasaya arzını ve kullanılmasını yasaklar ve durumu, Müsteşarlık aracılığıyla, diğer AB üyesi ülkeler ile Komisyona bildirir.

Madde 14 — Bir AB üyesi ülkede, 13 üncü maddede belirtilen prosedür çerçevesinde verilen raporlar ve uygunluk teyitleri, Türkiye'de bunlara denk gelen ulusal mevzuatla eşdeğer tutulur.

ALTINCI BÖLÜM Onaylanmış Kuruluşlar

Madde 15 — (Değişik: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 2 md.) Bu Yönetmelik kapsamına giren malzemeler ile ilgili olarak uygunluk belgesi düzenleyecek, muayene ve deney faaliyetlerini yürütecek belgelendirme kuruluşları, muayene kuruluşları ve deney laboratuvarları ve ayrıca Avrupa Teknik Onayı verecek onay kuruluşları ile ilgili olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan konularda, 17/1/2002 tarihli ve 24643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Belgelendirme kuruluşları, muayene kuruluşları ve deney laboratuvarları, EK-IV'de yer alan kuralları karşılamak zorundadır.

Birinci fıkrada belirtilen kuruluş ve laboratuvarlar, bunların uygunluk değerlendirmesi yapacağı malzemeler ve görevlendirildikleri alanlar, Bakanlık tarafından yayımlanacak tebliğlerde belirtilir.

YEDİNCİ BÖLÜM Piyasa Gözetimi ve Denetimi

Madde 16 — Bu Yönetmelik hükümlerini karşıladığı beyan edilen bir malzemenin 5 inci ve 6 ncı madde hükümlerine uymadığının tespit edilmesi halinde, söz konusu malzemenin piyasadan çekilmesi, piyasaya arzının

engellenmesi, serbest dolaşımının sınırlandırılması ve bunlarla ilgili bildirimler 17/1/2002 tarihli ve 24643 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 karar sayılı "Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(Ek: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 4 md.) Yapı Malzemeleri Teknik Komitesi

Ek Madde 1 — (Ek: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 4 md.) Bu Yönetmeliğin uygulanmasının ve işlerliğinin sağlanması amacıyla, gerektiğinde, Bakanlık koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan Yapı Malzemeleri Teknik Komitesi kurulabilir. Bu komiteye iştirak edecek kurum ve kuruluşlar ve komitenin çalışma usul ve esasları Bakanlıkça yayımlanacak bir tebliğ ile düzenlenir.”

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Bildirime İlişkin Esaslar, Cezai Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Bildirime İlişkin Esaslar

Madde 17 — Avrupa Konseyinin yapı malzemeleriyle ilgili 93/68/EEC sayılı Direktifi ile değişik 89/106/EEC sayılı Direktifine uygun olarak hazırlanan bu Yönetmelik, Resmî Gazete’de yayımlandıktan sonra, Bakanlık tarafından Müsteşarlık aracılığıyla Komisyona iletilir.

Cezai Hükümler

Madde 18 — Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 19 — (Değişik: 05/03/2004 – 25393 R.G. / 1 md.) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden yirmibir ay sonra yürürlüğe girer.

Geçici Madde 1 —(Değişik: 02/01/2005 – 25688 R.G. / 1 md.) Gerek bu Yönetmelik hükümlerine ve gerekse daha evvel yürürlükte bulunan ilgili standartlara uygun olarak üretilen ürünler 1/1/2006 tarihine kadar piyasaya arz edilebilir.

Yürütme

Madde 20 — Bu Yönetmelik hükümlerini Bayındırlık ve İskan Bakanı yürütür.

EK-I

TEMEL GEREKLER

Malzemelerin kullanılacağı yapı işlerinin (tamamı veya tek tek kısımları) amaçlanan işlevleri görmeye uygun olmaları yanında, ekonomik yönü gözetmeleri ve bu açıdan aşağıdaki temel gereklerle, şayet söz konusu işler bu gerekleri ihtiva eden düzenlemelere tabii iseler, riayet etmeleri zorunludur. Düzenli olarak gözden geçirilecek bu gerekler ekonomik açıdan makul bir çalışma süresince yerine getirilmelidir. Bu gerekler genellikle tahmin edilebilir etkenlerle ilgilidir.

1. Mekanik dayanım ve stabilite

Yapı işleri, yapım ve kullanım sırasında maruz kalacakları yüklerden dolayı aşağıdaki durumlara yol açmayacak şekilde tasarlanıp, yapılmalıdır.

a) Yapılan işin tamamı veya bir kısmının çökmesi;

b) Kabul edilemeyecek boyutta büyük deformasyonlar;

c) Taşıyıcı sistemde önemli boyutta deformasyon oluşması sonunda yapı işinin diğer kısımlarında veya teçhizat yada tesis edilen ekipmanlarda hasar meydana gelmesi,

d) Sebebini oluşturan olayın boyutlarına oranla çok büyük hasarlar meydana gelmesi.

2. Yangın durumunda emniyet

Yapı işleri, yangın çıkması halinde aşağıdaki hususları sağlayacak şekilde tasarlanıp, yapılmalıdır:

- İnşa edilen yapının yük taşıma kapasitesi belli bir süre azalmamalıdır,

- Yapı içinde yangın çıkması, yangının ve dumanın yayılması sınırlı olmalıdır,

- Yangının etraftaki yapı işlerine yayılması sınırlı olmalıdır,

- Yapı sakinleri binayı terk edebilmeli veya başka yollarla kurtarılabilir, kurtarma ekiplerinin emniyeti göz önüne alınmalıdır.

3. Hijyen, sağlık ve çevre

Yapı işleri ikamet edecek kişiler veya komşuları için aşağıdaki nedenlerden dolayı hijyen ve sağlık açısından tehdit oluşturmayacak şekilde tasarlanıp, yapılmalıdır:

- Zehirli gaz çıkması,

- Havada tehlikeli partikül veya gazların bulunması,
- Tehlikeli boyutlarda radyasyon yayılması,
- Su veya toprağın kirletilmesi, zehirlenmesi,
- Atık su, duman, katı ve sıvı atıkların hatalı şekilde uzaklaştırılması,
- İnşaat işinin bazı kısımlarında veya içindeki yüzeylerde rutubet oluşması.

4. Kullanım emniyeti

Yapı işleri, kullanma veya çalışma sırasında kayma, düşme, çarpma, yanma, elektrik çarpması, patlama sonucu yaralanma gibi kabul edilemeyecek kaza risklerine meydan vermeyecek şekilde tasarlanıp, yapılmalıdır.

5. Gürültüye karşı koruma

Yapı işleri, gürültünün binada bulunanların ve çevredeki insanların sağlığını tehdit etmeyecek, onların yeterli koşullarda uyuma, dinlenme ve çalışmalarına izin verecek seviyede tutulacağı bir şekilde tasarlanıp, yapılmalıdır.

6. Enerjiden tasarruf ve ısı muhafazası

Yapı işleri ile bu işlerde kullanılan ısıtma, soğutma ve havalandırma tesisatları, yerel iklim koşulları ve ikamet edenlerin durumlarını dikkate alarak az bir enerji kullanımı gerektirecek şekilde tasarlanıp, yapılmalıdır.

EK-II

AVRUPA TEKNİK ONAYI

1. İmalatçı veya onun yerleşik temsilcisi onaylama konusunda yetkili kılınmış tek bir kuruluşa başvurmak suretiyle onay talebinde bulunabilir.

2. Türkiye’de görevlendirilen onaylanmış kuruluşlar, AB’de 89/106/EEC sayılı Konsey Direktifi çerçevesinde onaylanmış kuruluşlar tarafından oluşturulan teşkilatın faaliyetlerine iştirak eder. Birden fazla onaylanmış kuruluşun mevcut olması halinde bu kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlayacak ve bu teşkilatta sözcülük yapacak kuruluş Bakanlık tarafından belirlenir.

3. Onay talebinin yapılması ve onayın hazırlanıp verilmesinde izlenecek prosedür bu EK II’ nin 2 nci maddesinde belirtilen teşkilat tarafından oluşturulur. Ortak prosedür kuralları Yapı Daimi Komitesinin görüşü doğrultusunda Komisyon tarafından benimsenir.

4. Onaylanmış kuruluşlar oluşturdukları teşkilat çerçevesinde birbirlerine gerekli desteği sağlayacaklardır. Bu teşkilat, teknik onaya ilişkin belli meselelerde koordinasyonu sağlamakla da yükümlüdür. Gerekirse teşkilat bu amaçla alt çalışma grupları oluşturabilir.

5. **(Değişik: 16/07/2004 – 25524 R.G. / 3 md.)** Avrupa teknik onayları, diğer bütün onaylanmış kuruluşları da bundan haberdar edecek olan onay kuruluşları tarafından yayımlanır. Yetkili bir onay kuruluşunun isteği üzerine, verilen bir onaya dayanak oluşturulan bütün dokümanlar söz konusu kuruluşa gönderilir.

6. Avrupa teknik onayına ilişkin prosedürden doğan masraflar her ülkenin kendi düzenlemeleri çerçevesinde müracaatçı tarafından ödenir.

EK-III

TEKNİK ŞARTNAMESLERE UYGUNLUK TEYİDİ

1. UYGUNLUK KONTROL METOTLARI

Bir Malzemenin bu yönetmeliğin 10 uncu maddesi uyarınca teknik şartnamelere uygunluğun teyidinde izlenecek prosedürler belirlenirken aşağıda yer alan uygunluk teyidi metotları kullanılacaktır; belli bir sistem için kullanılacak metotların seçilmesi ve bir bütün haline getirilmesinde onuncu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen kriterler uyarınca eldeki malzemeye veya malzeme gruplarına uygulanan gerekler baz alınacaktır.

- a) Malzemenin üretici veya onaylanmış bir kuruluş tarafından başlangıç tip deneyinden geçirilmesi;
- b) Fabrikada elde edilen numunelerin üretici veya onaylanmış bir kuruluş tarafından daha önce belirlenmiş deney programı çerçevesinde deneye tabi tutulması;
- c) Fabrikada, pazarda veya inşaat sahasında elde edilen numunelerin üretici veya onaylanmış bir kuruluş tarafından denetleme niteliğinde bir deneyden geçirilmesi;
- d) Teslimata hazır veya teslim edilmiş bir mal grubu içinden seçilen numunelerin üretici veya onaylanmış bir kuruluş tarafından deneye tabi tutulması;
- e) Fabrika üretim kontrolü;
- f) Fabrika ve fabrika üretim kontrolünün onaylanmış bir kuruluş tarafından yürütülecek ilk tetkik;
- g) Onaylanmış bir kuruluşun fabrika üretim kontrolünü devamlı olarak gözetim, değerlendirme ve tetkik altında tutması.

Bu Yönetmelikte, fabrika üretim kontrolü tabiri üreticinin üretimini kendi bünyesinde sürekli olarak kontrol etmesi anlamına gelmektedir. İmalatçının benimsediği tüm hususlar, gerekler ve hükümler sistematik bir şekilde yazılı politika ve prosedür olarak dokümanite edilecektir. Üretim kontrol sistemine ilişkin bu dokümantasyon, kalite güvencesi konusunda ortak bir anlayış yaratacak ve malzemelerin istenen özelliklere sahip olmasının ve kontrol sisteminin verimli bir şekilde işleyip işlemediğinin denetlenmesini sağlayacaktır.

2. UYGUNLUK TEYİT SİSTEMLERİ

Aşağıda açıklanan uygunluk teyit sistemlerinin kullanılması tercih edilmektedir.

(i) Onaylanmış bir belgelendirme kuruluşunun malzemenin uygunluğuna ilişkin şu esaslar dahilinde yaptığı belgelendirme:

(a) (üreticinin görevleri)

(1) Fabrika üretim kontrolü;

(2) İmalatçının daha önceden belirlenen bir deney planı uyarınca fabrikada alınan numuneler üzerinde gerçekleştirdiği deney;

(b) (onaylanmış kuruluşun görevleri)

(3) Malzeme üzerinde yapılan başlangıç tip deneyi;

(4) Fabrika ve fabrikanın üretim kontrolü üzerine yapılan ilk tetkik;

(5) Fabrika üretim kontrolünün devamlı olarak gözetim altında tutulması, değerlendirilmesi ve bildirim yapılması;

(6) Ayrıca, fabrikada, pazarda veya inşaat sahasında alınan numunelerin denetleme niteliğinde deneyden geçirilmesi de mümkündür.

(ii) İmalatçının malzemeye dair şu esaslara dayalı olarak yaptığı uygunluk beyanı:

Birinci alternatif:

(a) (üreticinin görevleri)

(1) Malzemenin başlangıç tip deneyinden geçirilmesi;

(2) Fabrika üretim kontrolü;

(3) Ayrıca, fabrikada alınan numunelerin daha önceden belirlenmiş bir deney planına uygun olarak deneye tabi tutulması da mümkündür;

(b) (onaylanmış kuruluşun görevleri)

4) Fabrika üretim kontrolünün şu esaslara dayalı olarak belgelendirilmesi

-Fabrika ve fabrika üretim kontrolünün ilk tetkiki,

-Ayrıca, fabrika üretim kontrolünün devamlı olarak gözetim altında tutulması, değerlendirilmesi ve onaylanması da mümkün.

İkinci alternatif:

(1) Malzemenin onaylanmış bir laboratuvar tarafından başlangıç tip deneyine tabi tutulması;

(2) Fabrika üretim kontrolü.

Üçüncü alternatif:

(a) Malzemenin üreticinin tarafından başlangıç tip deneyine tabi tutulması;

(b) Fabrika üretim kontrolü.

3. UYGUNLUK TEYİDİNDE ROL ALAN KURULUŞLAR

Uygunluk teyidinde rol oynayan kuruluşlar gördükleri işlemlere göre aşağıdaki şekilde ayrılırlar:

(i) belgelendirme kuruluşu, belli prosedür ve yönetim kurallarına göre uygunluk belgesi vermek için gerekli yetki ve sorumluluğu taşıyan, tarafsız resmi veya özel kuruluş;

(ii) muayene kuruluşu, tetkik yapmak, uygunluk belgesi verilmesi doğrultusunda tavsiyede bulunmak ve sonradan da üreticinin fabrika veya başka bir yerde kalite kontrol çalışmalarını, malzeme seçimini ve değerlendirmesini denetlemek gibi belirli fonksiyonları belli bir kriter çerçevesinde yerine getirebilmek için organizasyon, personel, yeterlilik ve mesleki disipline sahip tarafsız kuruluş;

(iii) deney laboratuvarı, ölçüm, inceleme, deney, kalibrasyon yapan veya çeşitli yollarla malzeme veya mamullerin özellik ya da performansını tespit eden laboratuvar.

Bu EK III'ün 2 nci maddesinin (i) bendi ile (ii) bendi (birinci alternatif)'nde belirtilen işlerde bu EK III'ün 3 üncü maddesinin (i) bendinden (iii) bendine kadar olan üç işlevi tek bir kuruluş veya farklı kuruluşlar yerine getirebilir. Bu durumda uygunluk değerlendirmesinde rol oynayan muayene kuruluşu ve/veya deney laboratuvarı belgelendirme kuruluşu adına görevini yerine getirir.

Belgelendirme ve muayene kuruluşları ile deney laboratuvarlarının yeterliliği, tarafsızlığı ve mesleki disiplini ile ilgili kriterler EK IV'de yer almaktadır

4. CE UYGUNLUK İŞARETİ, AT UYGUNLUK BELGESİ, İMALATÇININ AT UYGUNLUK BEYANI

4 .1. CE uygunluk işareti

- CE uygunluk işareti aşağıdaki biçimde düzenlenmiş "CE" harflerinden oluşacaktır.

- CE İşareti küçültülüp, büyütülürse, o takdirde yukarıdaki ölçekli çizimde verilen oranlara itibar edilecektir.
- CE işaretinin her bir harfinin dikey boyutları 5 mm' den az olmamak üzere büyük oranda birbirleri ile aynı olacaktır.

- CE işaretinin altında üretim kontrol safhasında rol oynayan onaylanmış kuruluşun tescil numarası yer alacaktır.

İlave bilgi:

- CE işareti yanında üreticinin adı veya tanıtıcı markası, işaretin iliştiirildiği yılın son iki rakamı ile uygun hallerde AT uygunluk belgesinin numarası, ve teknik şartnamelere dayalı olarak malzemenin özelliklerini tarif eden ibareler bulunacaktır.

4.2. AT Uygunluk Belgesi

AT Uygunluk Belgesi özellikle aşağıdaki hususları içerecektir.

- Belgelendirme Kuruluşunun adı ve adresi
 - Üreticinin veya topluluk içindeki kurulmuş temsilcisinin adı ve adresi
 - Ürünün tanımı (tarifi) (cins,tip, sınıf, kullanım...vb. tanımlar)
 - Ürünün uyacağı hükümler
 - Ürünün kullanımında uygulanabilir özel şartlar
 - Belge numarası
 - Uygulanabildiğinde, belgenin geçerlilik süresi ve şartları
 - Belgeyi imzalamakla görevlendirilmiş olan kişinin adı ve pozisyonu
- yer alacaktır.

4.3 AT Uygunluk Beyanı

AT uygunluk beyanı aşağıdaki hususları içerecektir.

- Üreticinin veya topluluk içinde kurulmuş temsilcisinin adı ve adresi
 - Ürünün tanımı (tarifi) (cins,tip, sınıf, kullanım vb. tanımlar)
 - Ürünün uyacağı hükümler
 - Ürünün kullanımında uygulanabilir özel şartlar
 - Uygulanabildiğinde, onaylanmış kuruluşun adı ve adresi
 - Üretici veya yetkili temsilcisi adına beyanı imzalamakla görevli olan kişinin adı ve pozisyonunu
- içerecektir.

4.4 Uygunluk belgesi ve beyanı ürünün kullanılacağı ülkenin resmi dili veya dillerinde sunulacaktır.

EK-IV

DENEY LABORATUVARLARI, MUAYENE KURULUŞLARI VE BELGELENDİRME KURULUŞLARI KRİTERLERİ

Bakanlık tarafından yetkilendirilecek deney laboratuvarları, muayene kuruluşları ile belgelendirme kuruluşlarının şu asgari koşulları yerine getirmesi gerekmektedir:

1. Personel ile gerekli araç ve ekipmanların mevcut olması,
2. Personelin teknik ve mesleki ihtisaslarının yeterliliği,
3. Bu Yönetmelik'de değinilen konular arasında deneylerin yürütülmesi, raporların hazırlanması, belgelerin verilmesi ve gözetim yapılması sırasında yapı malzemeleriyle dolaylı veya dolaysız ilgili çevreler, kişi ve kuruluşların karşısında idari ve teknik personelin tarafsızlığını koruması,
4. Personelin mesleki sırları saklaması,
5. Ülkenin kanunen sorumluluk sigortası yükümlülüğünün bulunmadığı hallerde böyle bir sigorta yaptırılması.

Bu EK-IV'ün 1 inci ve 2 nci maddelerinde belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediği, belirli aralıklarla Bakanlık tarafından kontrol edilir veya yeterliliği olan bir kuruluşa kontrol ettirilir.